

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ

A. Η αρθρογράφος πιστεύει ότι άδικα κατηγορούνται για πολιτική αδιαφορία οι σύγχρονοι νέοι, που είναι μορφωμένοι, ενημερωμένοι και εξοικειωμένοι με τους σύγχρονους κώδικες επικοινωνίας. Τεκμηριώνει, ακόμη, την ενεργή συμμετοχή τους σε συλλογικές δράσεις, οι οποίες όμως παραμένουν στην αφάνεια, ενώ παρουσιάζει το βαθύτατο κοινωνικό περιεχόμενο του πολιτικού τους λόγου για θέματα αδιάφορα για τα κόμματα. Τέλος, επισημαίνει την αναγκαιότητα τα κόμματα να προσελκύσουν τους νέους αξιοποιώντας τα ζητήματα που τους απασχολούν. (λέξεις 70)

B1.

1. Λ
2. Λ
3. Σ
4. Σ
5. Λ

B2. Ο τίτλος του κειμένου 2 είναι: «Ξέρουμε να ακούμε τον πολιτικό λόγο των νέων;». Στην ερώτηση αυτή απαντάει αρνητικά η αρθρογράφος από την πρώτη κιόλας παράγραφο, αφού διατείνεται ότι «στους κόλπους της νεολαίας αναπτύσσεται ένας πολιτικός προβληματισμός, που όμως, με τον τρόπο που εκφέρεται, δεν έχουμε συνηθίσει να διαβάζουμε». Κατά την Αιμιλία Σαλβάνου το περιεχόμενο του πολιτικού προβληματισμού των νέων είναι βαθιά κοινωνικό και εκφράζει την αγωνία τους για το μέλλον. Το γεγονός όμως ότι τον εκφράζουν μέσω του διαδικτύου και των πλατφόρμων κοινωνικής δικτύωσης δεν τον καθιστά αναγνωρίσιμο από τις μεγαλύτερες γενιές, με αποτέλεσμα να κατηγορούνται για πολιτική απάθεια. Η ερώτηση που θέτει στον τίτλο η αρθρογράφος αποτελεί το εφαλτήριο του προβληματισμού της, ο οποίος καταλήγει στο συμπέρασμα της τελευταίας παραγράφου, ότι οι μεγαλύτερες γενιές οφείλουν να ακούσουν τον πολιτικό λόγο των νέων, ως το μόνο ελπιδοφόρο μήνυμα στον σύγχρονο κόσμο.

Ο τίτλος έχει τη μορφή **ερώτησης**. Με την ερώτηση η αρθρογράφος πυροδοτεί τη σκέψη του αναγνώστη, τον ωθεί να αναζητήσει μόνος του απαντήσεις στο ερώτημα αυτό, εμπλέκοντάς τον στον προβληματισμό της. Ακόμη, δίνει έμφαση στην απάντηση που δίνει στο άρθρο της, ότι οι μεγαλύτερες γενιές δεν ξέρουν να διαβάζουν τον πολιτικό λόγο των νέων. Διαμορφώνεται εξ αρχής κλίμα διαλόγου ανάμεσα στη συγγραφέα και τον αναγνώστη, ενώ το ύφος διαμορφώνεται άμεσο, ζωντανό, παραστατικό και οικείο. Στον τίτλο η αρθρογράφος χρησιμοποιεί και α' πληθυντικό πρόσωπο εκπροσωπώντας τις

μεγαλύτερες γενιές. Με το **α΄ πληθυντικό** πρόσωπο προσδίδει καθολική διάσταση στην αδυναμία «ανάγνωσης» του πολιτικού λόγου των νέων από τις μεγαλύτερες γενιές, τονίζοντας ταυτόχρονα και την συλλογική τους ευθύνη. Το ύφος οικειότητας, ζωντανίας και παραστατικότητας ενισχύεται, ενώ διευκολύνεται η ταύτιση του αναγνώστη και η συναισθηματική του ενεργοποίηση. **Γενικότερα**, ο τίτλος ενεργοποιεί το ενδιαφέρον του αναγνώστη να διαβάσει το άρθρο, πυροδοτώντας την σκέψη και τον προβληματισμό του.

Β3α. Η αρθρογράφος στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου 1 **ισχυρίζεται** ότι η εικόνα των σύγχρονων νέων που κατηγορούνται για απολιτική στάση ζωής είναι εντελώς διαφορετική από αυτή των προηγούμενων γενιών, θέση που δηλώνει στη **θεματική περίοδο** («Με τη γενεακή ανανέωση...ριζικά»). Με **παραγωγική συλλογιστική πορεία** μεταβαίνει στις **λεπτομέρειες** τις οποίες αναπτύσσει με **αιτιολόγηση, παραδείγματα και σύγκριση αντίθεση**. Συγκεκριμένα αιτιολογεί τη θέση της αναφέροντας τα χαρακτηριστικά των σύγχρονων νέων, νέων μορφωμένων, καλά ενημερωμένων και με ικανότητα να κατανοούν τους σύγχρονους κώδικες επικοινωνίας («Οι νέοι που σήμερα...των κωδίκων επικοινωνίας»). Τα χαρακτηριστικά αυτά παραθέτει με **ασύνδετο σχήμα**. Στη συνέχεια με την **διαρθρωτική λέξη «ταυτόχρονα»** που δηλώνει προσθήκη παραθέτει **παραδείγματα** συμμετοχής των νέων σε συλλογικές δράσεις, τις οποίες και πάλι παραθέτει με **ασύνδετο σχήμα** («Ταυτόχρονα, δεσμεύονται σε πρωτοβουλίες..., κάνουν δωρεές»). Αφού περιγράψει την εικόνα των σύγχρονων νέων, τονίζει με **σύγκριση - αντίθεση** ότι αυτοί διαφέρουν από τους νέους πριν από είκοσι χρόνια («...σε πολύ μεγαλύτερο ... από είκοσι χρόνια»). Στην **κατακλείδα**, την οποία συνδέει με τη **διαρθρωτική λέξη «όμως»** με την υπόλοιπη παράγραφο, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι δράσεις των νέων «περνούν απαρατήρητες».

Β3β. Η συγγραφέας στην τρίτη παράγραφο του Κειμένου 2 χρησιμοποιεί εκτεταμένα ασύνδετο σχήμα. Ένα σημείο στο οποίο αξιοποιείται ασύνδετο σχήμα είναι το εξής (ενδεικτικά μπορούν να αναφερθούν):
«Η γενιά του Instagram, του Facebook, του Snapchat, του Twitter, του Youtube»
«Η εικόνα, η διάδραση, η ταχύτητα της μετάδοσης του μηνύματος, η πολλαπλασιαστικότητα»
«Σκηνές και ήρωες από κόμιξ, κινηματογραφικές ταινίες και διαδικτυακές σειρές, ατάκες και συνθήματα, διαπλέκονται με την εμπειρία, την διαμεσολαβούν» (εδώ εναλλάσσεται με παρατακτική σύνδεση)
«οι σκέψεις τους μοιράζονται γρήγορα, με λόγο και εικόνα, όχι πια στους φίλους, το σχολείο»

Με το ασύνδετο σχήμα η συγγραφέας εξυπηρετεί την πρόθεσή της να αποδείξει και να τεκμηριώσει ότι οι νέοι σήμερα ενεργοποιούνται πολιτικά και διατυπώνουν τον πολιτικό τους λόγο με τον τρόπο που υποδεικνύει η ψηφιακή εποχή στην οποία έχουν μεγαλώσει. Πυκνώνει τις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης που χρησιμοποιούν, για να διατυπώνουν τις πολιτικές τους τοποθετήσεις, πυκνώνει ακόμη τα χαρακτηριστικά του διαδικτύου που καθορίζουν την κουλτούρα των νέων, τα στοιχεία της ποπ κουλτούρας μέσω των οποίων εκφράζουν την κριτική τους, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο διαδίδονται οι πολιτικές τους θέσεις. Με το ασύνδετο σχήμα δίνει έμφαση στην τεράστια δύναμη και την αποτελεσματικότητα του διαδικτύου να ενδυναμώνει τον πολιτικό τους λόγο, παραθέτει πλήθος τεκμηρίων και επιχειρημάτων, για να ισχυροποιήσει τη θέση της.

Γ. Ο ποιητής, ετοιμοθάνατος, απευθύνει μήνυμα στους νέους των επόμενων εποχών. Με το **β΄ πληθυντικό** πρόσωπο (εσείς...γεννηθήκατε...) απευθύνεται άμεσα σε αυτούς, στους νέους των πολιτειών που ακόμη δεν χτίστηκαν, στους νέους που ακόμη δεν έχουν γεννηθεί. Τους ζητά να αποδειχτούν

καλύτεροι από τη γενιά τη δική του, κάνοντας τον προσωπικό του απολογισμό μέσα από το **α' ενικό πρόσωπο** (πέθανα, δεν ξέρω να σας πω). Παραδέχεται ότι δεν έκανε πράγματα στη ζωή του που να τον δοξάσουν και για αυτό δεν είναι σε θέση να τους υποδείξει έναν δρόμο σωστό, αφού ο ίδιος «δεν τον διάβηκε». Ο ποιητής αναγνωρίζει ότι σπατάλησε τη ζωή του, την ξόδεψε χωρίς να συμβάλει στη βελτίωση του κόσμου. Μεταβάλλοντας το πρόσωπο **σε α' πληθυντικό** (δικό μας) εκφράζει πλέον τη συλλογική ευθύνη για την ανικανότητα της γενιάς του, εκείνης που ξεστομίζει «σάπιες λέξεις», εκείνης που επέτρεψε «να ρημάξει ο τόπος σαν την πανούκλα». Με την **υποτακτική** (ν' αποφασίσετε, να χτίσετε, να κάνετε) προτρέπει τους νέους των επόμενων εποχών να προσέχουν πολύ τα λόγια της γενιάς του ποιητή, να αρνηθούν τις συμβουλές τους. Τους παροτρύνει να διαμορφώσουν τη δική τους άποψη για τον κόσμο και να αξιολογήσουν τις δυνάμεις που μπορούν να τους βοηθήσουν να κάνουν βιώσιμη τη ζωή στις πολιτείες τους. (186 λέξεις)

[Ο μαθητής μπορεί ελεύθερα να απαντήσει στον ποιητή την άποψή του για την κριτική του (του ποιητή) απέναντι στη γενιά του καθώς και για το περιεχόμενο της προτροπής του (του ποιητή) προς τους νέους των επόμενων εποχών].

Δ.

Αθήνα, 8 Μαρτίου 2025

Αξιότιμη κυρία Σαλβάνου,

Με μεγάλο ενδιαφέρον διάβασα το άρθρο σας «Ξέρουμε να ακούμε τον πολιτικό λόγο των νέων;» και ομολογώ ότι με εξέπληξε θετικά η υπερασπιστική σας θέση απέναντι στη γενιά μου, ότι οι νέοι έχουμε διαμορφωμένο πολιτικό λόγο που απλά εκφράζουμε με διαφορετικό από τις μεγαλύτερες γενιές τρόπο. Εξαιτίας αυτού αισθάνθηκα την ανάγκη να μοιραστώ μαζί σας τις δικές μου σκέψεις για το περιεχόμενο του πολιτικού προβληματισμού της γενιάς μου, διευρύνοντας την δική σας τοποθέτηση πάνω στο θέμα, και να σας παρουσιάσω ταυτόχρονα τους τρόπους με τους οποίους δίνουμε δυναμικά το παρόν στην πολιτική ζωή.

Ζητούμενο 1: Ποιο είναι το περιεχόμενο του πολιτικού προβληματισμού της γενιάς μας, τα μεγάλα προβλήματα που μας απασχολούν και προσδοκούμε να λύσει η σύγχρονη δημοκρατία;

Πληροφορίες κειμένων:

Εμείς οι νέοι

- εμφορούμαστε πολύ περισσότερο από μεταυλιστικές αξίες. Μας απασχολούν η κοινωνική ανισότητα, τα δικαιώματα των γυναικών και των ομοφυλοφίλων, η έμφυλη βία, το περιβάλλον, η εκπαίδευση.
- συζητάμε τα δικαιώματα, τη διαφορετικότητα και τις πολιτικές συμπερίληψης, τη περιβαλλοντική κρίση, τα αδιέξοδα στην προοπτική επαγγελματικής αποκατάστασης, ζητήματα ηθικής σε σχέση με τη συνύπαρξή μας με τα άλλα έμβια όντα του πλανήτη, τη μη βιωσιμότητα του προτύπου της δυτικής ευημερίας.
- Ο πολιτικός μας λόγος συμπυκνώνεται γύρω από την προσπάθεια αποτροπής του κακού: καταστροφή του πλανήτη, κρατική καταστολή, καταπίεση της διαφορετικότητας.

Επιχειρήματα δικά μου: Τη γενιά μας απασχολούν

❖ Σε πολιτικό επίπεδο:

- η κρίση τη δημοκρατίας, της αναποτελεσματικότητας των κρατικών θεσμών να ικανοποιήσουν τις ανάγκες μας, να μας παρέχουν ευκαιρίες εξέλιξης και προόδου, η συγκάλυψη των αυθαιρεσιών.
- η πολιτική αλλοτρίωση στο πλαίσιο της οποίας αναδεικνύονται πολιτικοί ψηφοθήρες, λαϊκιστές, αρχομανείς...και ανάξιοι να επιλύσουν σημαντικά προβλήματα.
- η παρακμή των δημοκρατικών αξιών, η επικράτηση της αδικίας, της ανισότητας, η καταστρατήγηση των ελευθεριών, η υπονόμηση της λαϊκής κυριαρχίας μέσα από τον έλεγχο της πολιτικής βούλησης των πολιτών.
- σε διεθνές επίπεδο η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των λαών, η φτώχεια και η εξαθλίωση του αναπτυσσόμενου κόσμου, ο πόλεμος, οι εξοπλισμοί που θέτουν σε κίνδυνο την ειρήνη.

❖ Σε κοινωνικό επίπεδο:

- η ατελέσφορη εκπαίδευση, που δεν ικανοποιεί τις πνευματικές μας ανησυχίες, δεν εξασφαλίζει την δυναμική ένταξή μας στην αγορά εργασίας, δεν αξιοποιεί και δεν αναπτύσσει όλες τις δεξιότητές μας.
- η περιβαλλοντική κρίση, η κλιματική αλλαγή, η μη βιώσιμη ανάπτυξη, που αυξάνουν το άγχος μας για το μέλλον το δικό μας και του πλανήτη.
- τα φαινόμενα παθογένειας: η βία (σε όλες τις μορφές της, προσωπική και απρόσωπη), η εγκληματικότητα, ο ρατσισμός, η ανισότητα, που δικαιώνουν την σκληρότητα και την αναληψία του σύγχρονου ανθρώπου και μας προκαλούν ανασφάλεια και αγανάκτηση.
- η δυσκολία ένταξής μας στην αγορά εργασίας, η αναξιοκρατία, η ανεργία, οι χαμηλές απολαβές, η καταπάτηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, συνθήκες που μας προκαλούν αβεβαιότητα και φόβο ότι θα καταδικαστούμε σε χαμηλό βιοτικό επίπεδο.

Ζητούμενο 2: τρόποι με τους οποίους συμμετέχει ενεργά η γενιά μας στην πολιτική ζωή

Πληροφορίες κειμένων:

- Δεσμευόμαστε σε πρωτοβουλίες της κοινωνίας πολιτών, αναλαμβάνουμε κινηματική δράση, εμπλεκόμαστε σε δραστηριότητες αναδιανεμητικού χαρακτήρα, υπογράφουμε ψηφίσματα, παίρνουμε μέρος σε διαμαρτυρίες, κάνουμε δωρεές
- Χρησιμοποιούμε το Instagram, το Facebook, το Snapchat, το Twitter, το Youtube και το Netflix, για να εκφράσουμε τον πολιτικό μας λόγο.
- Σκηνές και ήρωες από κόμιξ, κινηματογραφικές ταινίες και διαδικτυακές σειρές, ατάκες και συνθήματα, διαπλέκονται με την εμπειρία μας, την διαμεσολαβούν και εντάσσονται στην προσπάθειά μας κριτικής αποτίμησής της.

Επιχειρήματα δικά μου:

- Συμμετέχουμε σε οργανώσεις μέσα από τις οποίες εκφράζουμε τις ανησυχίες μας, τις κοινωνικές και ιδεολογικές μας τοποθετήσεις, τις απόψεις μας για τα θέματα του σύγχρονου κόσμου.
- Συμμετέχουμε σε εθελοντικές δράσεις μέσα από τις οποίες αποδεικνύουμε την υπερατομική μας ευθύνη και την συλλογική μας συνείδηση.

- Δε διστάζουμε να εκφράσουμε ελεύθερα τις απόψεις μας μέσα από τα ψηφιακά μέσα ενημέρωσης, σχολιάζοντας την επικαιρότητα, τα γεγονότα, τις πολιτικές αποφάσεις.
- Πρωτοστατούμε σε κινήματα ενάντια στα κακώς κείμενα.
- Προτείνουμε λύσεις στα μεγάλα προβλήματα της εποχής.

Από όλα τα παραπάνω αντιλαμβάνεστε τους λόγους για τους οποίους το άρθρο σας με συγκίνησε...Θα τολμήσω να πω πως αισθάνθηκα ότι υπάρχει ένας δυναμισμός από ένα μέρος της γενιάς σας που μπορεί να αναγνωρίσει, να ακούσει και να αποκωδικοποιήσει τα ζητήματα που θέτει η δική μου γενιά! Και για αυτό θα συμφωνήσω μαζί σας...η φωνή μας γίνεται ό,τι πιο ελπιδοφόρο έχουμε όλοι! Η εμπειρία της δικής σας γενιάς είναι ο στυλοβάτης! Ας τολμήσουμε από κοινού την ριζική αλλαγή!!!

Με τιμή



ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος